

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ABIGAIL LOFARO**

Seduta ta' l-4 ta' Dicembru, 2008

Citazzjoni Numru. 157/2004

Mario Grech u martu Stefanie Grech

VS

Michael u Maria Josette konjugi Bezzina

Il-Qorti:

Rat ic-citazzjoni ipprezentata mill-atturi fit-3 ta' Marzu, 2004, li *in forza* taghha, wara li ippremettew:

Illi l-konvenuti huma debituri ta' l-atturi fis-somma ta' sittax-il elf, erba' mija u ghaxar liri Maltin (Lm 16,410.00) rapprezentanti din is-somma prezz bilancjali fuq merkanzija mibjugha u konsenjata lill-konvenuti bejn is-sena 2001 u s-sena 2002, flimkien ma' l-imghaxijiet kummercjali, bl-ghola rata permessa mil-ligi;

Illi ghalkemm mitlubin diversi drabi mill-atturi sabiex ihallsu, il-konvenuti baqghu inadempjenti;

Illi l-kreditu ta' l-atturi fis-somma ta' sittax-il elf, erba' mija u ghaxar liri Maltin (Lm 16,410.00), flimkien ma' l-imghaxijiet

Kopja Informali ta' Sentenza

kummercjali, bl-oghla rata permessa mil-ligi, huwa cert, likwidu u esigibbli u sa fejn jafu l-atturi, il-konvenuti ma ghandhom l-ebda difiza valida opponibbli f'din il-kawza kontra t-talba taghhom ghall-hlas ta' dik is-somma kif jidher mill-affdavit ta' hawn anness u markat Dok MG;

Talbu ghalhekk li l-konvenuti jghidu ghaliex ghar-ragunijiet premissi din il-Qorti m'ghandhiex :

1. taghti s-sentenza u tilqa' t-talba attrici bla ma tghaddi ghas-smigh tal-kawza kif provdut fl-artikoli 167-170 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili;
2. hekk tikkundanna minnufih lill-konvenuti jhallsu lill-atturi s-somma ta' sittax-il elf, erba' mija u ghaxar liri Maltin (Lm 16,410.00) rapprezentanti din is-somma prezz bilancjali ta' merkanzija mibjugha u kkonsenjati lill-konvenuti bejn is-sena 2001 u s-sena 2002 flimkien ma' l-imghaxijiet kummercjali, bl-ghola rata permessa mil-ligi;
3. bl-imghaxijiet kummercjali sad-data ta' l-effettiv pagament;

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-mandat ta' qbid kawtelatorju u mandat ta' inibizzjoni kontra l-konvenuti li minn issa huma ngunti sabiex jidhru ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista ta' xhieda tal-atturi;

Rat id-digriet taghha tad-29 ta' Marzu 2004, li permezz tieghu akkordat lill-konvenuti ghoxrin jum minn dakinhar biex jipprezentaw in-nota ta' l-eccezzjonijiet taghhom;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti Michael u Maria Josette konjugi Bezzina, li *in forza* taghha huma eccepew :

1. Illi t-talbiet attrici huma intempestivi stante illi l-atturi qatt ma interpellaw lill-eccipjenti gudizzjarjament ghall-hlas, izda l-attur pprocedew ghal istituzzjoni ta' din il-kawza;
2. Illi t-talbiet attrici kif dedotti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt, u huma ezagerati u eccessivi, stante illi l-bilanc realment dovut mill-eccipjenti huwa ta' Lm2,000 (elfejn lira

Kopja Informali ta' Sentenza

Mahin) u mhux is-somma ta' Lm16,410 (sittax -il elf, erba' mija u ghaxar liri) kif reklamati mill-atturi fic-citazzjoni promotrici, u dan kif ser jigi ampjament pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

3. Illi di piu l-eccipjenti qatt ma rrifjutaw li jhallsu lill-atturi l-bilanc ta' Lm2,000 (elfejn lira Mahin) minnhom effettivament dovut, izda l-eccipjenti ma ghamlux dan stante illi l-atturi naqsu milli jghaddu lill-istess eccipjenti r-ricevuti ghall-pagamenti kollha vversati minghajr ebda raguni valida fil-ligi, u ghaldaqstant l-eccipjenti ma ghandhomx ibatu la l-ispejjez ta' din il-kawza, u lanqas l-imghax, u dan anke' fuq l-iskorta tal-principju "malitis non est indulgendum";

4. Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-dikjarazzjoni u il-lista tax-xhieda tal-konvenuti Michael u Maria Josette konjugi Bezzina;

Semghet lix-xhieda li gew prodotti;

Rat il-provi li tressqu, id-dokumenti li gew esebiti u l-atti ta' dan il-procediment;

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet ta' l-atturi tas-7 ta' Lulju 2008;

Rat illi l-kawza thalliet ghas-sentenza ghallum;

Ikkunsidrat :

Illi xehed l-attur u qal illi huwa u martu kienu willew hanut li iggib l-isem ta' Buy Pass Discount Store Ghaxaq lill-konvenut Michael Bezzina u l-prezz tat-twellija kien ta' tnejn u ghoxrin elf lira (LM22,000). Inoltre, l-atturi hallew stock ta' sittax il-elf lira Maltin (LM16,000) fl-ixkafef tal-hanut. L-attur qal illi meta ghamlu l-ftehim il-konvenut kien tah tmient elef lira (LM8,000) permezz ta' cekk u ghoxrin elf lira (LM20,000) permezz ta' cekk iehor u kien fadal bilanc ta' ghaxar telef lira (LM10,000) u l-konvenut kien wegħdu illi kien ser jhallashom permezz ta' overdraft illi kellu johrog f'ismu għal dan il-ghan. L-attur komplax jixhed fis-sens illi fis-7 ta' Settembru 2001 hu u martu u

certu Alfred Gatt ghamlu stock taking tal-hanut. Kien gie wkoll Michael Bezzina, il-mara tieghu u xi qraba tagghom. Ic-cwieviet tahomlu dakinhar stess. Madwar gimgha wara, mart Michael Bezzina kienet tatu bil-miktub il-kundizzjonijiet tat-twellija u minn din il-kitba, Dok MG 1, johrog car illi l-konvenuti kien ghad fadlilhom ihallsu lill-atturi is-somma ta' ghaxar telef lira Maltin (LM10,000). L-attur kompla jixhed illi ma kienx gie stabbilit bil-miktub kif il-konvenuti kienu ser ihallsu din is-somma ta' ghaxart elef lira (LM10,000) izda ftehm u illi kif il-konvenuti jiehdu overdraft kienu ser ihallsuhom dan l-ammont ta' ghaxart elef lira (LM10,000), izda kitba dwar dan ma saritx. Izda gimgha wara il-mara ta' Bezzina ghamlet dikjarazzjoni bil-miktub fis-sens illi l-konvenuti kien ghad fadlilhom jaghtu lill-atturi is-somma ta' ghaxart elef lira sa dak l-istadju. Fis-7 ta' Settembru 2001 Michael Bezzina kien qallu li ma riedx biss l-istock ta' ixkaffef, izda ried ukoll l-istock li kellu l-attur fi tlett garaxxijiet f'Hal-Ghaxaq. L-attur accetta li jaghtih dan l-istock, ma kienx cert dwar il-valur ta' l-imsemmi stock u ghalhekk il-partijiet qablu dwar il-prezz ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000), b'dan illi meta ittellghu ix-xoghol mill-garaxxijiet ghall-hanut kienu jiktbu f'hiex kien jikkonsisti l-istock. Ftehm u wkoll illi jaghmlu kitba quddiem in-Nutar dwar dawn it-tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) u fil-fatt il-kitba saret. L-attur kompla jixhed illi l-konvenut kellu jhallas separatament ghall-istock ta' Hal-Ghaxaq u mhux flimkien ma l-ammont li kellu jaghti lill-atturi ghat-twellija tal-hanut bl-istock li kellu fih, u ftehm u illi l-konvenut kellu jaghti lill-atturi pagamenti sostanzjali fil-gimgha. L-ammont gie deciz bejn il-partijiet permezz ta' skrittura datata 23 ta' Ottubru 2001 li saret quddiem in-Nutar Zammit Maempel. Permezz ta' din l-iskrittura, il-partijiet ftehm u illi ghall-istock illi l-konvenut kien ha mill-garaxxijiet ta' Hal-Ghaxaq il-konvenut kellu jhallas mitt lira Maltin (LM100) fil-gimgha, izda il-konvenut ried aktar stock u l-attur ftiehem li jaghtih ukoll stock mill-garaxx li kellu fil-Kalkara u minn dan il-garaxx l-attur ta lill-konvenut madwar erba telef u erba mitt lira Maltin (LM4,400) fi stock li tagghom il-konvenut baqa ma hallasx. L-attur kompla jghid illi b'kollox ta lill-konvenut bi tnejn u tletin elf u erba mitt lira Maltin (LM32,400) stock minhabba li tah sittax il-elf lira (LM16,000) stock li kien fil-hanut u tah ukoll sittax

Kopja Informali ta' Sentenza

il-elf u erba mitt lira (LM16,400) ohra stock mill-garaxxijiet ta' Hal-Ghaxaq u tal-Kalkara, u dawn l-ammonti ma jinkludux it-tnejn u ghoxrin elf lira Maltin (LM22,000) dovuti ghat-twellija tal-hanut. L-attur kompla jixhed illi l-konvenut beda ma jhallasx il-pagamenti kif kienu ftehm. Fil-fatt kien jaghtih hamsin lira (LM50) fil-gimgha u l-kumplament kien jaghtihomlu xirjiet. Gieli tah biss erbghin lira (LM40) fil-gimgha in kontanti u l-bqija jaghtihomlu xirjiet. Fl-ahhar beda jaghtih biss hamsa u ghoxrin lira Maltin (LM25) fil-gimgha u waqqaf kompletament ix-xirjiet. Aktar ma beda jghaddi z-zmien anqas ma beda jhallas il-konvenut. L-attur xehed ukoll illi l-konvenut naqas milli jhallas il-permessi tal-hanut u peress illi l-permessi ghadhom f'ismu qieghed jigi interpellat hu sabiex ihallas ghall-imsemmija permessi u l-istess ighodd dwar il-meters tad-dawl u il-ilma ghaliex skond l-attur il-konvenut ma iridx jaqlibhom f'ismu.

Ikkunsidrat :

Illi l-Qorti rat a fol. 48 tal-process vera kopja ta' skrittura privata datata 23 ta' Ottubru 2001 illi permezz taghha il-konvenuti ikkostitwew ruhhom veri, certi u likwidi debituri versu u a favur ta' l-atturi fis-somma ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) rapprezentanti valur ta' stock mibjugh mill-atturi lill-konvenuti. Permezz ta' din l-istess skrittura privata il-konvenuti obligaw ruhhom illi jhallsu lura din is-somma ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) lill-atturi permezz ta' pagamenti ta' mhux anqas minn mitt lira Maltin (LM100) fil-gimgha li jibdeu jghaddu minn dakinhar ta' l-iskrittura u jithallsu kull gimgha b'lura minghajr imghax.

Ikkunsidrat :

Illi xehed il-konvenut u fost affarijiet ohra li qal xehed illi huwa u martu kienu qablu mal-atturi illi jiffirmaw skrittura kif fil-fatt ghamlu quddiem in-Nutar Spiteri Maempel fit-23 ta' Ottubru 2001 fejn ftehm illi huma, jigifieri l-konvenuti kien ghad fadlilhom ihallsu lill-atturi is-somma ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) u dan kemm fir-rigward tat-twellija tal-hanut, kif ukoll dwar l-istock illi l-attur kien tah

sussegwentement. Il-konvenut xehed illi wara li saret din l-iskrittura huwa ma ha l-ebda stock iehor minghand l-attur. Il-konvenut kompli jixhed illi wara li saret l-iskrittura l-atturi kienu jigu l-hanut taghhom u jiehd u xirjiet li diversi drabi kienu jaqbzu l-ammont ta' hamsin lira Maltin. Huwa kompli jixhed illi flimkien ma martu kienu jghoddu l-ammonti ta' flus illi hallsu lill-atturi u kienu ikkalkulaw li kienu hallsuhom is-somma ta' ghaxart elef u erba liri Maltin (LM10,004) u ghalhekk hu beda jinsisti ma l-attur sabiex jaghmillu ircevuta li hu kien hallsu dawk il-flus kollha, izda l-attur qatt ma ried jaghtih ircevuta f'dan is-sens. Il-konvenut kompli jixhed illi ghall-habta ta' Frar tas-sena 2004 ma baqax ihallas aktar lill-attur peress illi l-attur ma riedx jaghmillu l-ircevuta ta' l-ghaxart elef lira li semma fix-xieghda tieghu, izda dejjem kien jghidlu jiena naf li tajthomli u kien ihallih b'hekk. Wara ffit taz-zmien minn meta ma baqax ihallas lill-attur, il-konvenut kien irceva citazzjoni tal-Qorti. Il-konvenut ikkontenda illi l-ftehim kien sar fuq is-somma ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) u minnhom huwa kien diga hallas lill-attur is-somma ta' ghaxart elef lira u ghalhekk sostna illi huwa ghandu jaghti biss lill-attur is-somma ta' mhux aktar minn elfejn lira Maltin (LM2,000).

Ikkunsidrat :

Illi a fol. 10 tal-process, kif diga intqal, giet esebita l-iskrittura iffirmata fit-23 ta' Ottubru 2001 li permezz taghha il-konvenuti ikkostitwew ruhhom veri, certi u likwidi debituri ta' l-atturi fis-somma ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) li kellhom jithallsu permezz ta' pagamenti ta' mitt lira fil-gimgha (LM100) gimgha b'lura minghajr imghax.

Illi a fol. 30 tal-process hemm esebit dokument datat 17 ta' Lulju 2001, liema dokument gie allegatament iffirmit mill-konvenuti rapprezentanti ammont dovut lill-atturi ghal stock.

Illi a fol. 84 tal-process hemm notamenti li hadu l-konvenuti ta' xirjiet illi allegatament hadu l-atturi u li il-konvenuti naqqsu mill-ammont illi kellhom jaghtu lill-atturi.

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti hija fis-sens illi t-talbiet attrici huma intempestivi stante illi l-atturi qatt ma interpellaw lill-konvenuti gudizzjarjament ghall-hlas, izda pprocedew b'din il-kawza.

Illi l-Qorti tara illi l-atturi bdew din il-kawza bil-procedura tal-giljottina ai termini tal-artikoli 167 sa 170 tal-Kap. 12.

Illi l-Artikolu 889 tal-Kap.12 li jitkellem dwar protest u ittra ufficjali, jghid illi l-interpellazzjoni b'att gudizzjarju hija obbligatorja biss meta l-ligi tghid hekk espressament.

Illi f'kawzi illi jibdew bi proceduri sommarji bhal dik odjerna mhuwiex rikjest illi issir interpellazzjoni qabel permezz ta' att gudizzjarju u ghalhekk il-Qorti qeghda tirrispingi l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuti.

Illi dwar il-mertu, il-Qorti rat illi l-iskrittura esebita a fol. 10 tal-process hija datata 23 ta' Ottubru 2001 u ghalhekk tigi wara l-iskrittura esebita a fol. 30 tal-process.

Illi l-kliem ta' l-iskrittura datata 23 ta' Ottubru 2001 huwa car u cioe' illi is-somma ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) dovuta mill-konvenuti hija bla imghax u tirrapprezenta valur ta' stock mibjugh mill-komparenti mizzewgin Grech lill-komparenti mizzewgin Bezzina qabel il-gurnata ta' l-iskrittura.

Illi l-atturi jippretendu illi minbarra hekk hemm bilanc iehor dovut ghal xiri ta' stock, u dan skond skrittura esebita a fol. 30 tal-process li ggib id-data ta' tlett xhur qabel l-iskrittura li saret ghand in-nutar fit-23 ta' Ottubru, 2001.

Illi l-atturi pprezentaw ukoll a fol. 31 tal-process lista tal-istokk allegatament mghoddi lill-konvenuti.

Illi il-konvenut Michael Bezzina jikkontendi li l-firma a fol 30 tal-process m'hijiex tieghu. Izda ma hemm l-ebda dubbju li l-firma hija ta' l-istess konvenut, kif ammettiet l-istess martu il-konvenuta. Izda l-iskrittura esebita a fol. 10 tal-process iffirmata mill-partijiet quddiem in-nutar hija cara fis-sens illi tirreferi ghal stock mibjugh lill-konvenuti

Kopja Informali ta' Sentenza

qabel id-data tal-istess iskrittura u ghalhekk il-Qorti sejra tiskarta l-iskrittura esebita mill-atturi a fol. 30 tal-process.

Illi f'materja kuntrattwali il-ftehim huwa ligi ghall-partijiet kontraenti. (Vide Artikolu 992(1) tal-Kodici Civili u sentenza ta' din il-Qorti datata 3 ta' Ottubru 2003 fl-ismijiet George Portanier noe vs Charles Bezzina).

Illi l-Qorti ma tistax temmen lill-konvenuti meta jikkontendu li huma ghandhom ihallsu biss elfejn lira (LM2,000) meta sabiex jissostanzjaw din l-allegazzjoni taghhom gabu lista imhazza, minghajr firem, ta' xirjiet illi allegatament ghamlu l-atturi mill-hanut taghhom, minghajr l-ebda indikazzjoni li tali xirjiet verament inghataw lill-atturi minghajr hlas u bhala pagament akkont, kif qeghdin jippretendu l-konvenuti.

Ikkunsidrat :

Illi min jallega irid jipprova u l-konvenuti ma irnexxielhomx jippruvaw dan a sodisfazzjon tal-Qorti.

Ghaldaqstant u ghar-ragunijiet kollha fuq imsemmija, il-Qorti qeghda taqta u tiddeciedi din il-kawza billi filwaqt illi tirrispingi l-eccezzjonijiet tal-konvenuti, dwar l-ewwel talba attrici, tiddikjara illi din giet respinta bid-digriet taghha tad-29 ta' Marzu, 2004, tilqa t-tieni talba attrici, izda limitatament ghall-ammont ta' tnax il-elf lira Maltin (LM12,000) ekwivalenti ghas-somma ta' seba u ghoxrin elf disa mija u tnejn u hamsin euro u tmienja u erbghin euro centezmu (€27,952.48) liema somma ghandha tithallas mill-konvenuti lill-atturi minghajr imghax u ghalhekk il-Qorti tichad it-tielet talba attrici ghall-hlas ta' l-imghax.

Bl-ispejjez kif mitluba kontra l-konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----